

Seksualopplysning blant tenåringer i Thailand

Seksuelt overførbare sykdommer, bl.a. hiv/aids, får stadig større betydning for folkehelsen i Thailand. Landet er preget av store sosiokulturelle endringer og økende økonomisk velstand, og mange tenåringer føler seg i et krysspress mellom tradisjonelle og «vestlige», mer liberale verdier og normer.

I et stort forskningsprosjekt deltok flere enn 2 000 ungdommer ved seks skoler i Chiang Mai-provinsen i den nordlige delen av Thailand. Skolene var valgt ut for å få størst mulig spredning i sosioøkonomisk bakgrunn. Gjennom spørreskjemaer, fokusgrupper og intervjuer med ungdommene og deres foreldre, samt med lærere, helsepersonell og lokalpolitikere, ble holdninger som kan være av betydning for arbeidet med å forbedre seksualundervisningen blant ungdom, kartlagt og vurdert. Resultatene er nylig publisert i en lang artikkel i *The Lancet* (1).

Forskerne identifiserte fem forhold som preget tenåringenes holdninger og seksualatferd: uklare sosiale roller og uklar identitet, økt seksuell bevissthet og nysgjerrighet, mangler i faktisk kunnskap, begrenset innflytelse fra foreldre, og tendens til impulsivitet og risikofølelse. Dagens seksualundervisning ble oppfattet som å være for biologisk orientert.

Forfatterne anbefaler at det utvikles en strategi for bedre seksualundervisning med vekt på fem forhold: opplæring av lærere, seksualundervisning ved jevnaldrende, bruk av enkelthistorier i undervisningen, lokalt tilpassede læremidler og bruk av profesjonelle seksualopplysere.

Petter Gjersvik

petter.gjersvik@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Vuttantont U, Greenhalgh T, Griffin M et al. «Smart boys» and «sweet girls» – sex education needs in Thai teenagers: a mixed-method study. *Lancet* 2006; 368: 2068–80.

Barn med pågangsmot

Ved Voinicel-senteret i Chisinau arbeider organisasjonen Ahead for at funksjonshemmede barn skal kunne leve et fullverdig liv. «Voinicel» kan oversettes med pågangsrikt barn – foreldrene lærer opp til å kunne hjelpe barna til å få pågangsmot.

Moldova ligger i det tidligere Sovjetunionen ved grensen til Romania og er et av de fattigste landene i Europa (1). De fleste av Moldovas funksjonshemmede barn bor på institusjon, men å vokse opp på en institusjon er sjelden til barnets beste. På et barnehjem er man én av mange – der er det ingen familie som kan gi hvert enkelt barn den omsorg det trenger for å få en optimal utvikling. Svært få av disse barna har mulighet til å få den hjelpen de trenger som småbarn. Dette skyldes både manglende kunnskap blant fagfolk og holdninger i samfunnet for øvrig. Forskning og fagutvikling på området funksjonshemming ble ikke prioritert i sovjettiden, så behovet for ny kompetanse er svært stort.

Voinicel familiesenter

Organisasjonen Ahead, kortform for Association in Hinchesti for education, aid and development, ønsker å styrke kunnskapen om funksjonshemmede barns verdi og muligheter gjennom informasjonsarbeid i Moldova. Arbeidet er særlig rettet mot foreldre, familier, leger, andre faggrupper og myndighetene. Mye av arbeidet skjer gjennom Voinicel familiesenter for tidlig intervensjon i hovedstaden Chisinau.

Senteret ble etablert sommeren 2003 med tilbud til funksjonshemmede barn og deres familier. Det har 15 ansatte med fagbakgrunn innen pediatri, nevrologi, fysioterapi, psykologi, logopedi og med støttefunksjoner innen økonomi, data og bibliotekvirksomhet. Hovedmålgruppen er barn i alderen 0–3 år, da dette er en periode der foreldre og barn knytter seg til hverandre. Riktig behandling og oppfølging de første leveårene er med på å legge grunnlag for videre utvikling. Familiene tilbys juridisk og medisinsk informasjon, psykologisk støtte, fysikalsk behandling og avlastning.

Det viktigste arbeidet er likevel å gi foreldrene nødvendig kompetanse slik at de kan være med på å gi barna den nødvendige stimulering og behandling. På senteret kan foreldrene diskutere og dele erfaringer med andre i samme situasjon. Foreldrene vil på denne måten lettere kunne velge å beholde

sitt funksjonshemmede barn hjemme, ettersom et godt støtteapparat kan bidra til at foreldrerollen blir mindre overveldende og mer gledesfylt.

Holdninger og opplæring

Senteret ønsker også å bedre videre- og etterutdanning av leger, terapeuter og studenter ved andre institusjoner for å endre holdninger til funksjonshemmede generelt i landet. Man har lyktes i å endre pensum ved medisinstudiet og sykepleierutdanningen i Moldova. Tredje del av et læreverk, skrevet av ansatte ved senteret, er nå ferdig. Den første delen inneholder generelle temaer, diagnoser, etiske problemstillinger og prinsipper for tidlig stimulering, noe som er en helt ny måte å tenke på i Moldova. Den andre og den tredje delen er oppslagsverk for ulike diagnoser og fysiske og kognitive reaksjoner relatert til disse. De ansatte på senteret distribuerer bøkene gratis til alle familieleger og holder forelesninger i hele landet.

Ahead ønsker at tidlig stimulering skal bli en lovfestet rettighet for alle moldovske barn. Dette må til for at staten skal bevilge penger til oppbygging av et bedre organisert tilbud for funksjonshemmede barn. Ansatte ved senteret sitter i et statlig utredningsutvalg som i løpet av 2007 skal utarbeide en plan for innføring av systemer for tidlig intervensjon for funksjonshemmede barn. Oppfølging av disse barna er et statlig ansvar, og Ahead bidrar til at Moldova nå får spisskompetanse på hjelp og omsorg til funksjonshemmede barn og deres familier.

Lillebror Valero kommer sammen med mor og bestemor til behandling på Voinicel-senteret. Her er han familiens midtpunkt hjemme i stuen i Chisinau. Alle foto Aina Staveland Johnsen

Foto som formidling av holdninger

Våren 2006 reiste fotografen Aina Staveland Johnsen, avgangsstudent ved Oslo Fotokunstskole, på studietur til Moldova. Formålet var å dokumentere Aheads arbeid for funksjonshemmede i landet. I løpet av de tre ukene hun tilbrakte på Voinicel-senteret fulgte hun fagfolkene i deres arbeid på senteret og på besøk hjemme hos familiene som er tilknyttet senteret.

I tillegg til en fotografisk dokumentasjon av leveforholdene til familiene med funksjonshemmede barn, ble det laget en serie familieportretter. Ved å benytte det tradisjonelle familieportrettet som form søkte fotografen å fremheve betydningen av familiesamholdet rundt det funksjonshemmede barnet. Ved å avbilde det uvanlige som vanlig, ønsket hun å stille spørsmål rundt normalitet. Hennes bilder beskriver bedre enn noe håpet om et

bedre liv, også for funksjonshemmede barn i fattige land.

Marianne Fresjarå

marianne@ahead-moldova.no
Ahead, Dr. Holms vei 4 B, 3257 Larvik

Litteratur

1. Moldova. <http://no.wikipedia.org/wiki/Moldova> (12.1.2007).

Manuskriptet ble mottatt 9.1. 2007 og godkjent 16.1. 2007. Medisinsk redaktør Petter Gjersvik.

Sasha (kortform for Alexander) har time til fysioterapi på senteret (øverst). Sabina fyller to år i dag, og hele familien er invitert til fest. Her er fire generasjoner kvinner samlet (nederst)

Danik trener på senteret for å lære seg å gå

Svetlana hjemme i stuen med sine to sønner. Hun er gravid med barn nummer fire. Den yngste gutten, Egor, er tilknyttet Voinicel-senteret